

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ВОДНИХ ПРОБЛЕМ І МЕЛІОРАЦІЇ
ІНСТИТУТ ОВОЧІВНИЦТВА І БАШТАННИЦТВА
ПІВДЕННА ДЕРЖАВНА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ

ОСОБЛИВОСТІ АДАПТИВНОЇ СЕЛЕКЦІЇ І НАСІННИЦТВА БАШТАННИХ КУЛЬТУР В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської заочної наукової конференції
присвяченої 50-річчю від дня створення Херсонської
селекційної дослідної станції баштанництва

(08 жовтня 2020 року м. Гола Пристань, Херсонська область, Україна)

Збірник наукових праць

Гола Пристань 2020

УДК 635.61 (06)
Д 70

Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради
Південної державної сільськогосподарської дослідної станції ІВПіМ НААН,
протокол № 10 від 12 жовтня 2020 р.

Голова оргкомітету:
Лимар А.О., провідний науковий співробітник, доктор с.-г. наук, професор.

Відповідальні за випуск:

Шабля О.С., заступник директора з наукової та інноваційної діяльності, кандидат економічних наук
Холодняк О.Г., зав. відділу селекції та первинного насінництва овочевих і баштанних рослин

Матеріали подаються в авторській редакції. Відповідальність за зміст і достовірність публікацій, патентну чистоту і точність наведених фактів несуть автори опублікованих тез доповідей. Точки зору авторів можуть не співпадати з точкою зору оргкомітету конференції.

Д 70 Особливості адаптивної селекції і насінництва баштанних культур в умовах Південного степу України: матеріали Всеукраїнської заочної наукової конференції, присвяченої 50-річчю від дня створення Херсонської селекційної дослідної станції баштанництва (08 жовтня 2020 р., м. Гола Пристань, Херсонська область, Україна). – Гола Пристань : 2020. – 140 с.

Збірник містить матеріали Всеукраїнської заочної наукової конференції «Особливості адаптивної селекції і насінництва баштанних культур в умовах Південного степу України» присвяченої 50-річчю від дня створення Херсонської селекційної дослідної станції баштанництва з актуальних питань генетики, селекції та насінництва сільськогосподарських рослин, технології їх вирощування в різних регіонах країни, висвітлено шляхи вирішення основних проблем сільськогосподарської науки.

Для науковців, аспірантів, спеціалістів сільського господарства.

DOI: <https://www.doi.org/10.48065/conf2020>

УДК 635.61 (06)

© Національна академія аграрних наук України, 2020

© Інститут водних проблем і меліорації, 2020

© Інститут овочівництва і баштанництва, 2020

© Південна державна сільськогосподарська дослідна станція, 2020

А.О.Лимар., Книш В.І. ПРОМИСЛОВА БЕЗВІДХОДНА ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ КАВУНА НА НАСІННЯ В НЕЗРОШУВАНИХ УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ	56
А.О.Лимар., Книш В.І. ОДЕРЖАННЯ ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ ГАРБУЗА МУСКАТНОГО ПРИ ВИРОЩУВАННІ У НЕЗРОШУВАНИХ УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	60
Вожегова Р.А., Прищепо М.М., Дробіт О.С. ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ЗА ВИРОЩУВАННЯ НАСІННЯ НУТУ	63
Коновалова В.М., Вожегова Р.А. Боровик В.О. ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СОРТІВ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО (<i>Linum usitatissimum</i> L.) ЗА РІЗНИХ УМОВ ЗВОЛОЖЕННЯ ҐРУНТУ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ	66
Куц О.В., Коноваленко К.М., Чаюк О.О. АЛЕЛОПАТИЧНА ДІЯ ПРЯНО-АРОМАТИЧНИХ РОСЛИН НА ПРОРОСТКИ БАКЛАЖАНУ	68
Куц О.В., Семененко І.І., Вдовенко С.А. ОРГАНІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ ПОМІДОРУ В ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	70
Куц О.В., Семененко І.І., Шевченко С.В. ДИНАМІКА ЗМІН ОСНОВНИХ БІОМЕТРИЧНИХ ПАРТЕРІВ РОСЛИН БАТАТУ ЗА РІЗНИХ СИСТЕМ УДОБРЕННЯ В ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	72
Дидів О.Й., Дидів І. В., Дидів А. І. ХРИЗАНТЕМА – КВІТКА ТА ОВОЧ: ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ	74

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ОВОЧЕ-БАШТАННИХ КУЛЬТУР НА МЕЛІОРОВАНИХ ЗЕМЛЯХ

Лимар В.А. БІОЛОГІЗОВАНА ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ КАВУНА ЗА КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ	76
Лимар В.А., Волошина К.М. ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ ЩЕПЛЕНОГО КАВУНА ЗА КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	79
Лимар В.А., Холодняк О.О. ВИРОЩУВАННЯ БАШТАННИХ КУЛЬТУР ПІД ПЛІВКОВИМ УКРИТТЯМ	83
Лимар В.А., Наумов А.О. ПРОМИСЛОВА ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ БЕЗРОЗСАДНОГО ТОМАТУ ЗА КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ В ПІВДЕНОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ	85
Лимар В.А., Наумов А.О. УДОСКОНАЛЕНА ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ БАКЛАЖАНУ З ВИКОРИСТАННЯМ МУЛЬЧУЮЧИХ ЕКРАНІВ ЗА КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ	89
Шатковський А.П., Журавльов О.В., Овчатов І.М., Гуленко О.І., Калілей В.В. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ МІКРОЗРОШЕННЯ В УМОВАХ ЗМІН КЛІМАТУ	93

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПЕРЕРОБКИ ТА ЗБЕРІГАННЯ ОВОЧЕ-БАШТАННИХ КУЛЬТУР І ВИКОРИСТАННЯ ЇХ У РАЦІОНАЛЬНОМУ ТА ДІЄТИЧНОМУ ХАРЧУВАННІ

Холодняк О.О. БІОЕТАНОЛ ЯК ПОБІЧНА ПРОДУКЦІЯ В НАСІННИЦТВІ БАШТАННИХ КУЛЬТУР	98
Синеок Л.Л., Войтович П.С. ТЕРАПЕВТИЧНИЙ ВПЛИВ ПРИЙОМУ МЯКУШУ КАВУНА НА КЛІНІЧНИЙ СТАТУС ТА ОБМІН РЕЧОВИН У ЛЮДЕЙ РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУП	99
Войтович П.С. ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ПЛОДІВ КАВУНА І ГАРБУЗА В ОЗДОРОВЧОМУ ТА ПРОФІЛАКТИЧНОМУ ХАРЧУВАННІ	101
Косенко Н.П. ВПЛИВ СПОСОБІВ ЗБЕРІГАННЯ БУРЯКА СТОЛОВОГО НА ЯКІСТЬ КОРЕНЕПЛОДІВ	102

ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

Лимар В.А., Шабля О.С. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ БАШТАННИЦТВА НА ПІВДНІ УКРАЇНИ	105
Шабля О.С. ОЦІНКА ПОПИТУ НАСЕЛЕННЯ НА ПРОДУКТИ ПЕРЕРОБКИ БАШТАННОЇ ПРОДУКЦІЇ	107
Шабля О.С. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КООПЕРАЦІЇ В ГАЛУЗІ БАШТАННИЦТВА НА ПІВДНІ УКРАЇНИ	110
Рудь В.П., Сидора В.В. ЗОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИРОБНИЦТВА КАВУНА В УКРАЇНІ	112
Боліла С.Ю. МАРКЕТИНГОВІ ТА ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ АГРОБІЗНЕСУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	116

«Херсонський кавун». Це буде сприяти захисту репутації регіональних продуктів харчування, розвитку сільської та сільськогосподарської діяльності та усуненню недоброякісної конкуренції. У перспективі планується розробка логотипу та сертифікація виробництва за вимогами Global G.A.P.

Висновки. Сучасна система виробництва баштанних продовольчих культур вимагає вирішення проблем на всіх рівнях: державному, регіональному та господарському. На державному рівні найважливішим є захист вітчизняного товаровиробника, створення оптового продовольчого ринку, у т. ч. електронних аукціонів, формування конкуренції у сфері заготівлі, зберігання та переробки. На регіональному - пріоритетним є формування інтеграційних структур та переробних підприємств, на господарському - необхідне формування збутової концепції, розробки стратегічних планів з урахуванням можливостей господарств, збільшення обсягів виробництва, підвищення урожайності та впровадження у виробництво ефективних інноваційних рішень.

МАРКЕТИНГОВІ ТА ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ АГРОБІЗНЕСУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Боліла С.Ю., к.с.-г.н.,

ДВНЗ « Херсонський державний аграрний університет»,
м. Херсон

Україна в умовах глобалізації має всі шанси зайняти гідне місце серед світових виробників агропродовольчої продукції. Важливе значення для реалізації цих планів мають малі аграрні підприємства та фермерські господарства. Це є можливим за рахунок їх переваг, порівняно до великого виробника, а саме: досить не складна процедура створення підприємства, спрощений не бюрократизований процес прийняття управлінських рішень, гнучкість поведінки на ринку, інноваційна сприйнятливість, висока мотивація персоналу та зорієнтованість на результат. В той же час існують і серйозні загрози для малого аграрного бізнесу в питаннях протистояння конкурентам та запобігання ризикам внаслідок недостатньої маркетингової та інноваційної забезпеченості їх діяльності. Проблемам функціонування та розвитку аграрного бізнесу в Україні в умовах світових трансформацій присвячені праці багатьох науковців [1, 2], але в той же час існують певні прогалини в питаннях маркетингової та інноваційної діяльності підприємств малого агробізнесу, що й актуалізує науковий пошук за цими напрямками.

На думку експертів та практиків агробізнесу, на сьогодні значна кількість агровиробників не має комплексного бачення щодо системи управління з позицій сучасної маркетингової концепції та інноваційного менеджменту, що і створює для них чималий спектр проблем: відсутній ефективний підхід до організації управління маркетинговою та інноваційною діяльністю, формальні та неформальні структури, які спроможні розробляти й реалізовувати певну клієнторієнтовану інноваційну політику агровиробників за

пріоритетними напрямками НТП, є невідомими; відсутні спроби створити механізми управління попитом та інноваціями на рівні підприємств аграрного сектора; майже не розвинені маркетингова, організаційна та інформаційна інфраструктури дифузії інновацій; фінансування наукових розробок та їх впровадження знаходиться на вкрай низькому рівні; відсутні висококваліфіковані, досвідчені кадри з маркетингового та інноваційного управління в аграрній сфері; значно скоротилися інвестиції в реалізацію інновацій, які б краще задовольняли потреби споживачів, не вступаючи в конфлікт з суспільними цінностями та інтересами з позиції соціально відповідальної поведінки товаровиробника

У період глобальної трансформації всієї економічної системи існуючі вертикальні та горизонтальні зв'язки між господарськими суб'єктами, їх жорстка ієрархічна підпорядкованість зазнають швидких і незворотних змін. Втрачаються традиційні форми взаємодії як між підприємствами, так і між науково-дослідними установами, які забезпечували потреби цих підприємств у нових технологіях, сортах сільськогосподарських культур та породах тварин; тому, щоб компенсувати можливий негативний наслідок від цих змін, сільськогосподарська наука повинна показати варіантність і перспективи розвитку у вирішенні тих чи інших проблем, що постають перед аграріями. Одним із напрямків подальшого розвитку науково-дослідної та виробничої сфери, на наш погляд, є створення різноманітних форм поєднання аграрної науки і сільськогосподарського виробництва. Враховуючи специфіку розвитку вітчизняного аграрного сектору та особливості функціонування і розташування аграрних наукових установ, є доцільність детальної розробки концепції створення і розвитку інноваційних структур (типу агропромислового або агронаукового парку), сферою інтересів яких буде сільське господарство та агробізнес та підтримка малого аграрного бізнесу.

Слід враховувати, що на розвиток сільського господарства стали все більше впливати технології, не пов'язані безпосередньо з вирощуванням та збором сільськогосподарських культур, а відповідальні за планування, управління бізнес-процесами, продаж врожаю, а також комунікації з потенційними покупцями по різних каналах. Агробізнес потребує автоматизації найрізноманітніших складових своєї діяльності. Це – бюджетування, контроль доходів і витрат, управління персоналом, проектами, продажами, договорами та документацією та багато іншого. Для цього агрокомпанії впроваджують системи CRM (управління взаєминами з клієнтами) та BPM (управління бізнес-процесами), що покривають більшість завдань і можуть об'єднати інше наявне програмне забезпечення. Попитом в агробізнесу користується функціональність CRM-системи під назвою «польові продажі». Це – можливість планувати та фіксувати в додатку зовнішні зустрічі, демонструвати закупникові наявну сільськогосподарську продукцію та робити одразу замовлення. Також в мобільному додатку представлені виїзні інженери, які працюють із агротехнікою, фіксують дані про несправності та надане сервісне обслуговування. На основі BPM-системи також є галузеві рішення для управління земельним фондом, прогнозування врожайності на основі статистичних даних, планування земельних робіт, посіву та збору врожаю. Спираючись на досвід зарубіжних компаній, слід більш широко впроваджувати в діяльність підприємств Інтернет – маркетинг,

використання якого дає змогу власникам веб-сайтів підвищити рівень упізнаваності їхніх господарств.

Таким чином, модель інноваційного розвитку малого аграрного бізнесу повинна ґрунтуватися на базових складових, застосовуватися комплексно через біологічні, технічні, економічні, маркетингові, соціальні, організаційні, управлінські та юридичні інновації. Упровадження інноваційних маркетингових заходів має бути економічно й екологічно виправданим, аби не порушити природно-біологічного процесу, та відповідати природоохоронним вимогам у відповідності до національних та міжнародних стандартів..

Література

1. Супіханов Б.К. Про підвищення конкурентоздатності аграрного виробництва в сучасних умовах. Економіка АПК. 2008. № 5. С. 3–8.
2. Месель-Веселяк В.Я. Підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору економіки України. Економіка АПК. 2010. № 12. С. 8.

